Неправителствените организации в Република България са уредени от законодателя в Закона за юридическите лица с нестопанска цел и биват 3 вида:

1. Сдружение в обществена полза.
2. Сдружение в частна полза .
3. Фондация (скоро: “Фондацията”).

Повече за това какво е НПО мога да науча в Правото “ Неправителствена организация. Какво е това и кому е нужно? ”.

Как да избера най-подходящата правноорганизационна форма за моята НПО? За какво да внимавам? Какви са плюсовете и минусите при всяка една от възможните форми за организиране на моята дейност в полза на обществото? Това Право има за цел да ми покаже основните разлики между Сдруженията в частна, Сдруженията в обществена полза и Фондациите.

1. Трябва да си отговоря на следните въпроси:

- **Как ще се финансира създаденото от мен НПО** – със собствени средства, набрани от членски внос, чрез използване на първоначално внесеното в НПО имущество или чрез проекти, финансирани от правителството или други неправителствени организации. Трябва да имам предвид, че някои от организациите, предоставящи финансиране, изискват бенефициерите по проектите да бъдат учредени в обществена полза.

o *Сдружение в частна полза* – финансира се със собствени средства, предоставени от учредителите, както и от членски внос на своите членове (основни бенефициери на дейността на организацията). Може да се финансира от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и по проекти, стига да няма изискване за това организацията да бъде в обществена полза.
o *Сдружение в обществена полза* – финансира се със собствени средства, предоставени от учредителите, както и от членски внос на своите членове (предполага наличието на повече членове, които обаче по правило правят по-малки по размер членски вноски). Може да се финансира от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност), както и по проекти, има възможност за финансиране от повече места, защото някои бенефициенти предоставят изискване финансираната от тях организация да работи в обществена полза.
o *Фондация* – финансира се със средствата, представени от учредителя, както и със средствата, получени от собствена дейност (стопанска, доколкото е свързана с предмета на основната дейност). Няма членски внос, защото няма членове.

- **Как ще се управлява създаденото от мен НПО** – искам ли да има върховен орган или само орган, който да реализира дейността на дружеството.

o *Сдружение в частна полза*. Управлява се от управителен съвет. Върховен орган е Общото събрание, което се състои от всички членове на сдружението – то определя целите, приоритетите и въобще развитието на организацията.
o *Сдружение в обществена полза*. Управлява се по същия начин, както и Сдружението в часна полза, но е налице и обществен контрол над дейността на организацията, защото финансовите отчети се контролират от независим финансов одит при условията на Закона за счетоводството. Годишният доклад за дейността и финансовият отчет са публични и се публикуват на страницата на Централния регистър към Министерство на правосъдието.
o *Фондация*. Управлява се според волята на учредителите – от едноличен или колективен управителен орган. Възможно е да се управлява от многостепенна органна структура – в този случай важи волята на учредителя и правилата за Сдруженията в частна и в обществена полза.

- **Каква ще бъде корпоративната структура на моето НПО** – искам ли да има членове или искам да отделя имущество, което да бъде използвано за постигането на поставените от мен и останалите учредители цели.

o *Сдружение в частна полза* – има членове, които на Общо събрание, с мнозинство, вземат решение за развитието на организацията, за начините, по които ще осъществява дейността си, както къде и как да инвестира средства за постигане на заложените

цели.

o *Сдружение в обществена полза* – има членове, които на Общо събрание, с мнозинство, вземат решение за развитието на организацията, за начините, по които ще осъществява дейността си, както къде и как да инвестира средствата за постигане на заложените цели. Важат ограниченията на закона за възможностите за разходване на средствата на организацията, както и по-строгите изисквания за публичност на финансовите отчети.

o *Фондация* – няма членове – членовете на органите на управление се избират по правила, посочени в устава, може да осъществява дейност като НПО в частна или в обществена полза, като се прилагат съотв. правилата за този вид сдружения.

- **Искам ли да се ползвам от предоставените от законодателя данъчни облекчения.**

o *Сдружение в частна полза* - води счетоводство и плаща данъци в зависимост от приходите си.

→ Когато получи имущество по дарение (от ЮЛ или ФЛ) или по наследство (от ФЛ), **д ължи местен данък в размер, както всички останали правни субекти**

.

→ При реализиране на печалба от допълнителната стопанска дейност, която извършва – **дължи данък печалба в размер на 10 % от прихода**.

o *Сдружение в обществена полза* – води счетоводство при **засилен контрол**, има задължение да публикува годишни финансови отчети, одитирани по специален режим (Закон за счетоводството).

→ Когато реализира печалба от допълнителна стопанска дейност, която извършва, дължи данък печалба в размер 10 % от прихода.

→ **Не плаща данък при получаване на имущество** при дарение или по наследство.

→ **Законодателят стимулира ФЛ и ЮЛ да правят дарения на тези НПО**, защото направените дарения в размер до 10% от положителния счетоводен финансов резултат се приемат за счетоводни разходи, съответно не се облагат с данък печалба (корпоративен данък при ЮЛ или доход на ФЛ).

o *Фондация* - в зависимост от определената в учредителния акт дейност на фондацията, тя заплаща данъци според това дали е учредена в частна или в обществена полза.

След като съм отговорил на горните въпроси, съм ориентиран каква е правноорганизационната форма на желаната от мен организация.

2. Трябва да се запозная с правилата за учредяване на моята организация, като проследя съответния линк:

- Учредяване на Сдружение в частна полза.
- Учредяване на Сдружение в обществена полза.

- Учредяване на Фондация (скоро: “Фондацията”).

(*) Настоящата статия има за цел да очертае някои основни Ваши права, като няма претенции да бъде юридически съветник. Ако имате затруднения с упражняването на тези основни права или случаят е по-сложен – съветваме Ви да се консултирате с юридически експерт. (*)

Автор: Кристина Рангелова, pravatami.bg

Линк към оригиналната статия: http://pravatami.bg/1393